

Lurraldea erronkaren minieszenategiak

Koordinatzaile-Idazlea: Xabier Unzurrunzaga

ERRONKARAKO MINIESZENATEGIEN AZALPENA: LURRALDEA

Sarrera.

Lurraldeari dagozkion egoerak landu dituen taldeak bost mikroeszenategi identifikatu bazituen ere, azkenean lau gelditu dira.

Bost mikroeszenategi horiek gakotzat jotako eta ekitaldiaren aurreko etapetan identifikatuak izan ziren aldagaiei loturiko hipotesien jokotik atera dira. Mikroeszenategi guztietan, azpian dagoen eta guztiona den hausnarketa da, aldagai gako horietako edozein etorkizunari begira aztertuz gero, lurraldean eta lurraldearekin planteatu nahi dugunaren araberrako ikusmolde ezberdinak kontuan hartu behar ditugula.

Ez da gauza bera ibarren barreneko lurraren agortzea planteatzea udalerrri bakoitzetik edo beste maila batetik.

Ez da gauza bera Gipuzkoaranzko eta Gipuzkoa barruko mugikortasuna edo Gipuzkoa eta bere ingurua planteatzea.

Ez da gauza bera osasun-ekipamenduak edo kirol-ekipamenduak planteatzea, bakoitzak bere eskala du eta horrelaxe jarrai genezake lurralde-antolaketaren elementu guztiekin.

Gutxienez analisirako 4 ikuspuntu identifikatu ditugu: 3 lurralde osorako eta bestea natur ingurunerako.

1. ikuspuntua udalerriarekin bat etorriko litzateke, edo auzoarekin hiri handia izanez gero.
2. ikuspuntuak udalerrriak edo auzoak erlazionatzen ditu. Badira udalerrriak edo auzoak hiri-erlazio estua dutenak eta hauetan lurralde-antolaketak 1. eskalan agertzen ez den beste premia-mota bati erantzuten dio (hori izango litzateke lehenago erdigune berriak... izenez aipatu dugunaren kasua).
3. ikuspuntuak gainerako eskaletatik ezin ikus daitezkeen beste behar batzuk kontuan hartzeko balio du; hala nola: jardueretarako lurra, azpiegituretarako lurra,..., herritar guztiak oro har batzen dituzten zerbitzuak eta abar.

4. ikuspuntuak natur ingurunearekin du zerikusia eta honen araberako antolaketaren dimentsioa ez dator bat hiri-eskalaren dimentsioekin.

Analisi-batasuna eta hiri-egitura gaketzat hartuta pentsatzea garrantzitsua da egiteke dagoen etorkizun batez gogoeta egiteko, etorkizun horretan datozen urteetan sortuko diren beharretara egokitu beharko duela lurraldeak.

Zirriborrotutako lau mikroeszenategi horiek etorkizunean gerta daitezkeen hainbat aukera hartzen dituzte kontuan, joeraz arruntena dela iritz diezaiokegunetik hasi eta haustura positibotzat edo traiektoria negatibotzat jo ditzakegun beste batzuetaraino.

Gipuzkoa lehendiko joerei jarraituz gero - (1. mikroeszenategia).

Lurralde-antolaketaren inguruan sortuz joan diren joera sendoak Gipuzkoako 88 udalerrietan azken hamarkadetan praktikan jarritako hirigintza-planeamendurako eta kudeaketarako, ia beti modu puntualean, izandako prozesuetan eta dinamiketan oinarritu dira eta lehendik datozen joera sendo horiek mikroeszenategi estatiko eta apurka-apurka gain behera etorriko dena sortzeko arriskua dago. Gipuzkoako lurraldeak, osorik hartuta, lurralde-antolaketa atzerakoi bati jarraituaz bilakatzen eta garatzen segitzeko arriskua du; hau da, erantzuteko orduan beti bat-batekotasunean arituz eta hirigintzaren alorreko barruko zein kanpoko eskaera aldakorren atzetik beti. Eta hori segur aski epe ertainean eta luzean sendotuz eta indarra hartuz joango diren teknologia berriek sortutako hiri eta lurralde-bilakaerei eta eraldaketei buruz dauden itxaropen eta dinamika berriek lurraldean zuzen-zuzenean eragina izan arren.

“GIPUZKOA HIRIA” dei dezakegun ereduranzko trantsizio-prozesu ekidinezina berez eta modu desorekatsuan gertatuko da, guztiaren gaineko ikuspegirik gabe, isolatutako eta koordinaziorik gabeko esku-hartze zenbaiten batura izango delarik. Aipatutako esku-hartze horiek beren hartan zuzenak dira baina ez dira gai, etorkizunari begira eta ikusmolde aurrerakoi batetik, lurralde osoa egituratzeko.

1. Lurraren politika.

Ekonomi jardueretarako lurraren okupazioa burutzeko erabiltzen den eredu espaziala tradiziozko jarraibideen arabera da eta handitzeko dagoen joera eta eraldaketa-asmoa udalerrri mailan gauzatzen dira.

Ibarren barreneko lur lauak poliki-poliki okupatzen eta betetzen ari direnez gero, maldetako lurrak ere apurka-apurka urbanizatzen eta okupatzen ari dira. Maldetako lurretan hiria eraikitzeke bat-bateko prozesu honek hiri sakabanatu, gaizki egituratu eta iraunarazte-lanetarako kostu handiak dituen hiri baten irudia emateko arriskua du.

Berez dauden hiri-aldaketarako eta hiriak handitzeko dinamikek “lurra asmatzeko” etengabeko prozesua eragiten dute, sortutako eskaerei erantzuteko.

Lur lauaren baliabidea poliki-poliki agortzeak hiria berriro sailkatzeko eta berregokitzeko etengabeko prozesua sortzen du eta honek, era berean, Gipuzkoako hiririk garrantzitsuenetan hiri-erdigune berriak sortzea ahalbidetzen du.

Udalaz gaindiko izaera eta eskalako ekipamenduetarako eta azpiegituretarako lur-erreserben planifikazioa eta kudeaketa oso motel eta zailtasun handiz egiten dira oraindik ere.

Landa-lur edo nekazaritza-lur asko okupatzen ari dira etengabe, hiriguneen mugen ondoan badaude, ekonomi eragileek egoitza eta industria-jarduerekin zerikusia duten politika sektorialeki leku egiteko egiten duten presioagatik.

2. Azpiegituren eta garraioaren politika.

Gipuzkoako bideen azpiegiturretan hobekuntza bat gertatu da poliki-poliki, dauden sareak bete ahala izaten diren esku-hartze puntaletan oinarrituta; eta hori, pilatutako defizitei erantzuteko eta eskaera sozio-ekonomikoaren presioa tartean, azken hauei ohiko kudeaketa-tresnekin erantzun egiten zaiela.

Toki mailako hiri-garraioa sustatzen da, Gipuzkoako eskalan kontzesioak eginez.

Dagoeneko bukatuta dagoen Y-a trenbideaz –neurri handi batean Euskal Autonomia Erkidegoko hiriburuen arteko Inter-City moduan planteatuta- Euskal Herriaren eta Gipuzkoaren lurralde-ereduan eragina izango duten hirigintzari begirako itxaropenak sortu dira. Lehenagoko planeamenduetan aurreikusita egon ez denez gero, lurralde-antolaketari dagokionez, mikroeszenategi berriak desoreka estruktural handiak sortuko ditu Gipuzkoako lurraldean.

Ekonomi jarduerarekin zerikusia duen mugikortasunak lehenagoko hamarkadetan bezalatsu jarraitzen du, Europako beste lurralde eta herrialdeen aldean, poliki-poliki lehiakortasuna galtzen ari garela. Ez da handitu Pasaiaiko kanpoaldeko portua eta, merkantzien garraioari dagokionez, barrukoaren zein Gipuzkoan zehar dabilenaren zirkulazioari, errepidez zein trenbidez, erantzun koherentea emateko zailtasunak gero eta handiagoak dira.

Gipuzkoa oraindik ere, aireportu-zerbitzuei dagokienez, baldintza kaskarretan dago eta inguru geografikoko 5 aireporturen mendean dago.

3. Ekipamendu handien sistema.

Izaera instituzionaleko zenbait ekipamendu apurka-apurka hobetu dira eta horien lurralde-desentralizazioa gauzatzen ari da, baina beharrezko koordinaziorik gabe.

Lurralde historiko mugakideekin egindako kultura, hezkuntza eta osasun-alorretako ekipamenduen plan integrala falta dela erraz detektatzen da.

Interes orokorreko natur parkeei dagokienez, horniketak etengabe hobetzen ari direla eta emeki-emeki paisaia babesteko herritarrak kontzientzia hartzen ari direla ikus daiteke.

4. Ingurumenaren politika.

Bizi-kalitate maila egoki baten alde egiten da, lurraren baliabideen nolabaiteko kontrolarekin, baina interes ekonomikoak, ingurumen-kalitatearen ginetik, lehenesteko joera dago.

Edozerk ingurumenean duen eraginari buruzko azterlan onak egiten dira.

Okerrak zuzentzeko neurriak -araztegiak, iragazkiak eta abar- hartzen dira, xedea ingurumeneko bektoreak –ura, airea, lurra- asimilatze gaitasun egokia erdiestea izanik.

Gipuzkoa desorekatua. Donostialde Handia - (2. mikroeszenategia).

Hipotesi honek Gipuzkoako ipar-ekialdearen hiri-garapena hartzen du kontuan. Lurralde-zerrenda lineal horrek 50 kilometro ditu eta berezko lasterbidea osatzen du Zarautzetik Hondarribiaraino, Donostia erdigunea izanik.

Kostaldearen zati horretan metatzen dira Gipuzkoa guztiak dituen lur lauaren baliabiderik gehienak eta paisaiaren ikuspuntutik oso baliotsua da alde hori. Beste alde batetik, era guztietako ekipamenduz ongi hornituta dago zonaldea eta alde mugakideek baino sarbide hobeak eta mugitzeko erraztasun handiagoak ditu; hortaz, bizi-kalitate handiko aldea da.

Donostialdeak handitzeko duen dinamika handiak desoreka gero eta handiagoa sortzen du Gipuzkoako lurralde-egituran. Desoreka hori Gipuzkoako bailarak, eta bereziki Deba, Urola eta Oria goieneko bailarak, betetzen ari direla eta are handiagoa da.

Baionarantz berezkoa den lurralde-ardatzaren luzapena -Donostia-Baiona eurohiria-mantso-mantso sendotuz doa eta epe ertain eta luzean etorkizunerako itxaropen handiak sortzen ditu. Horiek horrela, Euskal Herriko egitura sozio-ekonomikoan eta lurraldean gero eta garrantzia handiagoa izango duen metropoli barrutia eratzen ari da aipatu bezala.

1. Lurraren politika.

Ekonomi jardueretarako lurraren okupazioa burutzeko erabiltzen den eredu espaziala tradiziozko jarraibideen arabera da eta handitzeko dagoen joera eta eraldaketa-asmoa udalerrri mailan gauzatzen dira.

Ibarren barreneko lur lauak poliki-poliki okupatzen eta betetzen ari direnez gero, maldetako lurak ere apurka-apurka urbanizatzen eta okupatzen ari dira. Maldetako lurretan hiria eraikitzeke bat-bateko prozesu honek hiri sakabanatu, gaizki egituratu eta iraunarazte-lanetarako kostu handiak dituen hiri baten irudia emateko arriskua du.

Berez dauden hiri-aldaketarako eta hiriak handitzeko dinamikek “lurra asmatzeko” etengabeko prozesua eragiten dute, sortutako eskaerei erantzuteko.

Lur lauaren baliabidea poliki-poliki agortzeak hiria berriro sailkatzeko eta berregokitzeko etengabeko prozesua sortzen du eta honek, era berean, Gipuzkoako hiririk garrantzitsuenetan hiri-erdigune berriak sortzea ahalbidetzen du.

Udalaz gaindiko izaera eta eskalako ekipamenduetarako eta azpiegituretarako lur-erreserben planifikazioa eta kudeaketa oso motel eta zailtasun handiz egiten dira oraindik ere.

Landa-lur edo nekazaritza-lur asko okupatzen ari dira etengabe, hiriguneen mugen ondoan badaude, ekonomi eragileek egoitza eta industria-jarduerekin zerikusia duten politika sektorialeki leku egiteko egiten duten presioagatik.

Kostaldeko hirietan lurra duen kostu handiak, batez ere Donostian eta neurri txikiagoan Zarautzen eta Hondarribian, barruko desoreka gero eta handiagoa sortzen du eta jarduera jakin batzuk eskualdeko periferiako udalerrietara aldarazteko joera azaltzen da, gainera sakabanatuta agertzen dira horrela jarduera horiek.

“Donostia Handiaren” sendotzearen aurrean, Donostialdeko lurralde egitura berriro orekatzeko hirigintzako neurriak planteatzeko eta kudeatzeko xedea izanik, eskualde zein udalerritik mailan, planeamenduko figura batzuk tratatzeko neurri zuzentzaileak hartzen direnik ez da ikusten.

Hirigintzari eta azpiegituri dagokien esku-hartze puntualak –errepideak, egoitza-aldeak, parke teknologikoak, industrialdeak, kirol-eremuak, parkeak eta abar-planifikatu eta kudeatu egiten dira, baina hirigintzaren ikusmolde integral batetik baino gehiago objektutat hartuta.

2. Azpiegituren eta garraioaren politika.

Urumearen autobidea eta Donostiaren bigarren ingurabidea egiten ari dira.

Garrantzi handiko bi trenbide-azpiegitura funtzionatzen ari dira dagoeneko -euskal Y-a eta “topoaren” luzapena Hendaiatik Baionaraino-, eta horrek leku batzuetara iristeko eta batetik bestera mugitzeko erraztasun handiagoa esan nahi du, bai Euskal Herri mailan, bai metropoli barruti mailan. Donostialdeko inguruko lurraldeekiko lehiakortasun handiagoa lortzen du; bien bitartean Gipuzkoako beste alde batzuk apurka-apurka “baztertuta” geratzen ari dira.

Ekonomi jarduerarekin zerikusia duen mugikortasunak, hobetu arren, problema estruktural handiekin jarraitzen du, Europako beste lurralde eta herrialdeen aldean, poliki-poliki lehiakortasuna galtzen ari dela. Ez da handitu Pasaiako kanpoaldeko portua eta, merkantzien garraioari dagokionez, barrukoaren zein Gipuzkoan zehar dabilenaren zirkulazioari, errepidez zein trenbidez, erantzun koherentea emateko zailtasunak gero eta handiagoak dira.

Toki mailako hiri-garraioa sustatzen da, Gipuzkoako eskalan kontzesioak eginez.

Komunikazio-sistema berriak inguruko aireportuen sarera iristeko bideak hobetzea ahalbidetzen du. Donostialdearen eremutik, batez beste, nazio barruko hegaldiak 20 minutura eta nazioarteko hegaldiak 30 minutura daude. Donostia-Baiona konurbazioko lurraldean nazioarteko aireportu bat egiteari buruz eztabaidatzen jarraitzen da.

3. Ekipamendu handien sistema.

Ekipamenduen sistema orokor handiak Donostia inguruan pilatzeko joera indartu egiten da, sortutako beharren ikuspuntutik gehiago lurralde guztiaren hiri-egituraren ikuspuntutik baino.

Ekipamenduak pilatzeko politika horrek Gipuzkoan, lurraldearen eta hirigintzaren aldetik, desoreka gero eta handiagoa sortzen du.

Lurralde historiko mugakideekin egindako kultura, hezkuntza eta osasun-alorretako ekipamenduen plan integrala falta dela erraz detektatzen da.

Interes orokorreko natur parkeei dagokienez, horniketak etengabe hobetzen ari direla eta emeki-emeki paisaia babesteko herritarrak kontzientzia hartzen ari direla ikus daiteke.

4. Ingurumenaren politika.

Poliki-poliki ekosistema naturalak edo erdi-naturalak galtzen edo murrizten ari dira eta natur paisaia eta landa eta nekazaritza-ingurua narriatzen ari dira.

Bizi-kalitate maila egoki baten alde egiten da, lurraren baliabideen nolabaiteko kontrolarekin, baina interes ekonomikoak, ingurumen-kalitatearen gaintik, lehenesteko joera dago.

Edozerk ingurumenean duen eraginari buruzko azterlan onak egiten dira.

Okerrak zuzentzeko neurriak -araztegiak, iragazkiak eta abar- hartzen dira, xedea ingurumeneko bektoreak –ura, airea, lurra- asimilatzeke gaitasun egokia erdiestea izanik.

Gipuzkoa berrakibatua. Proaktibitatea eta aitzindaritza - (3. mikroeszenategia).

Mikroeszenategi hau ikuspuntu aurrerakoi eta aitzindari batetik planteatzen da eta XXI. mendearen hasieran sartuta gauden une historiko garrantzitsua kontuan hartzen du. Lurraldearen eraldaketaren prozesua ikusteko edo ulertzeko modua aldatzen da eta, marko sozio-ekonomiko global batean egonik eta Europako gure inguruarekin lehian izanik, gizarte aurreratu baten eskaerei modu koherente eta jantzian erantzuten zaie.

Historian izandako antzeko zirkunstantzietan, XIX. mendearen amaieran esate baterako, iraultza industrialak sortutako hiri eta lurralde-eraldaketarako prozesuan modu positibo eta ausartean integratu zirelarik, Gipuzkoako gizartearen beste belaunaldi batzuek erakutsi zituzten hiri-kulturako koherentzia mailak nolabait berriz ere erdiestea da asmoa.

Abiatzeko testuinguru honetan lurraldearen ikuspuntu integrala izateko, lurraldearen antolaketako eta planeamenduko figuretarako eta eskaletarako ikusmolde berri bat behar da; eta hori osotasunean eta zatirik edo piezarik garrantzitsuenetan ondo egituratutako GIPUZKOA BATEN IRUDI-IDEIA argian oinarrituta.

Hiri eta lurralde mailan eraldaketarako eta berriro orekatzeko prozesuen eta dinamiken barruan, hirigintzako eta azpiegituren alorreko esku-hartzeak proiektatuko eta kudeatuko dira modu ausartean eta jantzian.

Prozesu horien kudeaketa burutzeko beharrezkoak izango dira departamentuen arteko eta erakundeen arteko adostasunean oinarritutako politikak, sektore publikoak eta sektore pribatuak modu orekatsuan horietan parte hartzen dutela.

1. Lurraren politika.

Lurraren okupazioa burutzeko erabiltzen den eredu espazialean handitzeko dagoen joera eta eraldaketa-asmoa udalerrri mailan gauzatzen dira, baina poliki-poliki erdigune berriak sortzen ari dira herriez gaindiko maila batean.

Lurralde eta hiri-eskala ezberdinetan dagoen politika sektorialen eta planeamendurako tresnen orientazio berriak ahalbidetzen du Gipuzkoako lurralde eta espazio globalaren egituran hiri-erdigune moduan azaltzen diren herriez gaindiko areak sortzea eta indartzea; eta hauek Gipuzkoako erdigune bakartzat Donostialdea indartzen duen ereduaren alternatiba gisa azaltzen dira. Erdigune berriak izatera hel daitezkeen herriez gaindiko area batzuk honako hauek dira:

Urola Erdikoa: AZPEITIA-AZKOITIA.

Goierrri: BEASAIN-ORDIZIA-LAZKAO.

Debagoiena: ARRASATE-ARETXABALETAKO-ESKORIATZA.

Debarrena: EIBAR-ERMUA.

DONOSTIA-BAIONA KONURBAZIOA.

Landa-lurrean, nekazaritza zein basogintzarako lurretan, oreka berriak sustatzen dira eta Gipuzkoako lurralde guztian artikulatutako herrixka txikiei arreta berezia eskaintzen zaie.

Ibarren barreneko lur lauak poliki-poliki okupatzen eta betetzen ari direnez gero, maldetako lurrak ere apurka-apurka urbanizatzen eta okupatzen ari dira. Maldetako lurretan hiria eraikitzekeo prozesu hau bideratu egiten da, lurraldearen gorabeheretara egokitutako hiriaren irudi berri bat sortzeko ahaleginak eginez.

Berez dauden hiri-aldaketarako eta hiriak handitzeko dinamikek “lurra asmatzeko” etengabeko prozesua eragiten dute, sortutako eskaerei beti hiriaren kalitate maila altuarekin erantzuteko.

Udalerrri mailan lurra berriro sailkatzeko eta berregokitzeko etengabeko prozesua dago eta honek kultura maila handiagoko hiri-erdigune berriak sortzea ahalbidetzen du.

Hiri eta lurralde-antolaketarako prozesuak planifikatu eta kudeatu egiten dituzten erakundeen arteko eragile berriak sortzen dira, lehiatzeko egokia den marko batean mugikortasun hobea eta ongizate eta bizi-kalitatearen maila altuak lortzeko.

2. Azpiegituren eta garraioaren politika.

Batetik, azpiegitura berriak planeatzeko, proiektatzeko eta kudeatzeko eta, bestetik, dauden azpiegiturak lehengoratzeko eta berregokitzeko politikari ikusmolde berriekin eta, lurraldearen antolaketari dagokionez, ikuspuntu global batetik ekiten zaio.

Hasierako helburua Gipuzkoa barruko mugikortasuna pixkanaka-pixkanaka hobetzea eta kanpotiko eskaerekin eta lurraldean igartzeko direnekin artikulatzea da.

Modu ausartean ekingo zaio Gipuzkoako bailarak iparraldetik hegoaldera eta ekialdetik mendebaldera modu arinean lotuko, artikulatuko eta egituratuko dituen bide-sare bat egiteari, xedea Gipuzkoako mutur batetik bestera joateko gehienez 30 minutu emateko, denbora luzeagoa behar ez izateko alegia.

Garraio publikoaren sarea integrala izango da, Gipuzkoako herritar gehienek esku mugikortasunik onena jartzeko.

Barruko zein kanpoko ondasunen eta zerbitzuen mugikortasun gero eta hobea bermatzeko, azpiegitura berriak planifikatuko eta egingo dira. Obren artean, Pasaiako kanpoaldeko portua da aipagarriena.

Lurraldearen antolaketan eragin handia duten trenbide-azpiegitura berriak abian daude dagoeneko: Y-a euskal “intercity” moduan, topoaren luzapena Hendaiatik Baionaraino, Donostiatik Bilborainoko Feve-ren trenbidea bi errailetakoa izatea eta Deba eta Urola bailaretan ardatz nagusiarekin bat egiten duten ondo artikulatutako trenbide-adarrak.

Nafarroarekin eta Zaragozarekin lotzeko abiadura handiko trenbidea gauzatzen da eta horrek hobekuntza itzela dakar Bartzelonara, Madrilera eta Frantziako Tolosara zerbitzuak, ondasunak eta pertsonak iristeko zein handik hona etortzeko.

Landetan nazioarteko aireportu bat eraikitzen da, Euskadiri eta Akitaniari zerbitzua emateko, eta abiadura handiko trenbidearekin loturik dago.

3. Ekipamendu handien sistema.

Gipuzkoako hiri-lurralde eta natur lurraldeko leku estrategikoetan kultura, hezkuntza, kirol, osasun eta beste alor batzuetako ekipamendu handien sistema orokor berriak kokatu eta eraiki egiten dira, baita parke berriak ere, jarduera-ardatz berriak eta erdigune berriak sortzeko; eta hori GIPUZKOA HIRIAREN eredu deszentralizatu eta berriz ere orekatu baten bila.

Ekonomi jardueraren inguruan sortutako ekipamenduek hiriguneen eta naturguneen arteko oreka espaziala eta estrukturala berriz lortzen lagunduko dute.

4. Ingurumenaren politika.

Baliabide berriztagarriak berriztatzekeo tasak errespetatu egiten dira eta berriztagarriak ez diren baliabideen kasuan birziklatzearen, berriro erabiltzearen edo lehengoratzearen alde egiten da, ingurumena babesteko ikuspuntuari lehentasuna emanez.

Ekosistema nagusiak -ibaiak, kostaldea, basoak...- babestu eta lehengoratzearen alde egiten da, paisaia babesteari arreta berezia eskainiz.

Lehen sektoreak ekonomian, gizartean, ingurumenean eta kulturaren duen funtzioa modu positiboan baloratzen da eta, hortaz, zaindu egiten da.

Ingurumenean edozeren eragina zein den ikusteko azterlanak egiten dira, kultura zein teknikaren ikuspuntutik seriotasunez eta zehaztasunez egin ere.

Okerrak zuzentzeko neurriak -araztegiak, iragazkiak eta abar- hartzen dira, xedea ingurumeneko bektoreak -ura, airea, lurra- asimilatzekeo gaitasun egokia erdiestea izanik.

Efluenteen kopurua sorburuan bertan gutxitzeko politikak aplikatzen dira eta haiek lehengoratzea eta berriro erabiltzea sustatzen da.

Gipuzkoa agortuta - (4. mikroeszenategia).

Immobilismoaren mikroeszenategia da. Udalek beren beharren eta interesen arabera jarraitzen dute lurra planifikatzen eta lurra bete-beterik dagoen, zabaltzea ezinezkoa den eta lurralde guztia kontuan hartzen ez duen ikuspuntua dagoen egoeraz ohartzen hasten dira. Planifikatzeko eskualde mailako kultura izateko egindako ahaleginak zabaldu ezin daitezkeen alde bete-beteetan baino ez dira gauzatu.

Garapen ekonomizista gailentzen da eta, pertsona bakoitzeko kontsumoa oso handia izanik, bereizi gabe erabiltzen dira natur baliabideak.

Eredua ez da, inondik ere, jasagarria, lurraldea agortzera darama eta. Ikuspegi partzial eta puntu jakin baterakoa da planifikatzeko orduan nagusitzen dena. Mikroeszenategi honetan gabeziei garapen eta azpiegitura berri gehiagorekin erantzun nahi zaie, dauden azpiegiturak ondo kudeatu beharrean. Horrez gain, ez dago apenas erakundeen arteko koordinaziorik edo lankidetzarik.

1. Lurraren politika.

Ekonomi jardueretarako lurraren okupazioa burutzeko erabiltzen den eredu espaziala tradiziozko jarraibideen araberkoa da eta handitzeko dagoen joera eta eraldaketa-asmoa udalerrri mailan gauzatzen dira.

Ibarren barreneko lur lauak poliki-poliki okupatzen eta betetzen ari direnez gero, maldetako lurrak ere apurka-apurka urbanizatzen eta okupatzen ari dira. Maldetako lurretan hiria eraikitzeke bat-bateko prozesu honek hiri sakabanatu, gaizki egituratu eta irauarazte-lanetarako kostu handiak dituen hiri baten irudia emateko arriskua du.

Berez dauden hiri-aldaketarako eta hiriak handitzeko dinamikek “lurra asmatzeko” etengabeko prozesua eragiten dute, sortutako eskaerei erantzuteko.

Landa-lur edo nekazaritza-lur asko okupatzen ari dira etengabe, hiriguneen mugen ondoan badaude, ekonomi eragileek egoitza eta industria-jarduerekin zerikusia duten politika sektorialeki leku egiteko egiten duten presioagatik.

2. Azpiegituren eta garraioaren politika.

Garraio publikoa sustatzeko ahaleginik egin ez delako, edo ahaleginak eskasak izan direlako, herritarrek egunero etxetik lanera edo lanetik etxera joateko ibilgailu pribatua erabiltzen dute eta auto-ilarak etengabe eraten dira; izan ere, aipatutako arrazoiagatik bide-sarea bete-beterik dago praktikan. Horri, aurreikusitako trenbide zein errepide-azpiegiturak, horiek egiteko atalak aurrekontuetan inoiz jaso ez

direlako, ez direla egin gaineratuz gero, Gipuzkoa zeharkaldi amaiezin bihurtu da eta, aurreko fenomenoarekin batera, bide-sarea ezin beteago dago.

Lehenagoko planeamenduetan aurreikusita egon ez denez gero, lurralde-antolaketari dagokionez, egoera berriak desoreka estruktural handiak sortuko ditu Gipuzkoako lurraldean.

Ekonomi jarduerarekin zerikusia duen mugikortasunak lehenagoko hamarkadetan bezalatsu jarraitzen du, Europako beste lurralde eta herrialdeen aldean, poliki-poliki lehiakortasuna galtzen ari garela. Ez da handitu Pasaiako kanpoaldeko portua

Gipuzkoa oraindik ere, aireportu-zerbitzuei dagokienez, baldintza kaskarretan dago eta inguru geografikoko 5 aireporturen mendean dago.

3. Ekipamendu handien sistema.

Kudeaketa publikorako eredia “objektuetan” zentratzen da eta ez prozesuetan. Horrek administrazioan isolatutako departamentuak egotea dakar. Horrela, herrialdeko departamentuak ez du nekazaritza zein kultura eta kirol departamentua programatzen ari denaren berri. Kudeaketa-eredu hori dago indarrean beste erakunde batzuek beren proiektuen bidez lurraldean esku hartzen dutenean ere. Horren guztiaren ondorioz ez dago lurralde historiko mugakideekin egindako kultura, hezkuntza eta osasun-alorretako ekipamenduen plan integralik.

4. Ingurumenaren politika.

Etengabe handitzeko eredu honetan, zerbaitek ingurumenean duen eragina zein den jakiteko egiten diren azterlanak makillaje-ekintza hutsak dira. Bien bitartean, errealitateak erakusten du ekosistema naturalak edo erdi-naturalak eta natur paisaia, oro har, eta baserriari lotua, bereziki, galtzen ari direla. Okupazio hori Gipuzkoako lurraldea agortzen ari dela erakusten digun beste adibide bat da.

Erronka: Lurrealdea

Hausnarketa taldea

- **Xabier Unzurrunzaga** (Koordinatzailea)
- **Alfredo Garcia Ramos**
- **Antón Lopez Aberasturi**. EHU-UPV
- **Asier Acuriola**
- **Fernando Saez**
- **Jorge Askasibar**. GFA-ko Nekazaritza Departamentua
- **Jose Maria Aramburu**. GFA-ko Obra Hidraulikoak eta Hirigintza
- **Jose Maria Uria**
- **Jose Ramon Estomba**
- **José Ramón Beloki**. GFA-ko Ekonomia eta Turismoko Departamentua
- **Josu Arrizabalaga**
- **Julio Azkargorta**. Abokatua
- **Luis Maria Oyarbide**. GFA-ko Obra Hidraulikoak eta Hirigintza
- **Mikel Arteaga**. ENBA
- **Pello Urkidi**. EHU-UPV
- **Sabin Irulegi**. GFA-ko Nekazaritza Diputatu ohia
- **Ane Bustinduy** (G2020 Idazkaritza Teknikoa)